

УДК 351.77:004.738.5(100)

ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ  
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

**Бобось Олександр Леонідович**

*доктор наук з державного управління,  
професор кафедри публічного управління та адміністрування  
Заклад вищої освіти «Університет трансформації майбутнього»*

**Bobos Oleksandr**

*Doctor of Sciences in Public Administration,  
Professor of the Department of Public Governance and Administration  
Higher Education Institution "University of Future Transformation"*  
ORCID: 0009-0004-1827-5640

**Бобось Марія Леонідівна**

*здобувачка наукового ступеня кандидата наук з державного управління  
Міжрегіональної академії управління персоналом*

**Bobos Mariia**

*Applicant for the scientific degree of Doctor of Philosophy in Public Administration  
Interregional Academy of Personnel Management*  
ORCID: 0009-0007-3395-1231

DOI: 10.25313/2617-572X-2025-8-11276

## ІНТЕГРАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

## INTEGRATION OF SOCIAL SECURITY AND DIGITAL TECHNOLOGIES: INTERNATIONAL EXPERIENCE

**Анотація.** У статті узагальнено міжнародний досвід інтеграції цифрових технологій у систему соціальної безпеки та здійснено порівняльний аналіз моделей цифрової соціальної політики, що реалізуються в Європейському Союзі, Північній Америці, Азії та на глобальному рівні. Підкреслено роль етичного управління даними, цифрової ідентичності, багаторівневої автентифікації, автоматизованого оцінювання ризиків і алгоритмічного управління при призначенні соціальної підтримки, особливо в умовах надзвичайних ситуацій.

Вступ. Цивілізаційні виклики (війн, міграція, пандемії, економічна турбулентність та ін.) обумовлюють необхідність інноваційних підходів до соціальної безпеки. Цифровізація соціальної сфери виходить за межі побудови ІКТ-інфраструктур і формує нові стандарти оперативності, прозорості та адресності соціальних виплат.

Мета. Метою дослідження є узагальнення міжнародного досвіду інтеграції цифрових технологій у систему соціальної безпеки та виявлення ефективних практик для їх адаптації в умовах сучасних викликів.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) нормативно-правове забезпечення цифровізації соціальної сфери (проект ЄІССС, застосунок «Дія», законопроект № 11377); 2) праці вітчизняних та зарубіжних авторів і аналітичні доповіді міжнародних організацій (Світовий банк, ІТУ, OECD, Агміністрація соціального забезпечення США, європейські ініціативи ESSPASS). У процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: порівняльно-правовий аналіз; кейс-стаді; структурно-функціональний підхід та контент-аналіз стратегічних документів і наукових публікацій.

Результати. У результаті дослідження показано, що цифрова трансформація соціальної політики є потужним механізмом зміцнення системи соціальної безпеки. Впровадження моделей «цифрового гаманця», єдиного кабінету бенефіціара та проактивних екосистем соціальної мобільності забезпечує суттєве скорочення строків розгляду звернень та зниження адміністративних витрат, що підвищує оперативність виплат і гарантує безперебійність соціальної підтримки в кризових ситуаціях. Інтеграція єдиних цифрових реєстрів сприяє точній адресності допомоги, мінімізуючи недоведені витрати бюджетних коштів і підвищуючи ефективність розподілу ресурсів. Запровадження незалежного аудиту

алгоритмів і багаторівневої автентифікації створює прозорі процеси призначення виплат, знижує корупційні ризики та зміцнює довіру громадян до державних інститутів соціального захисту.

*Перспективи.* В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на розробці кількісних індикаторів цифрової інклюзії, методах незалежного аудиту алгоритмічних рішень, оцінці впливу міжвідомчої інтероперабельності та вдосконаленні моделей кіберзахисту платформ соціальної підтримки.

**Ключові слова:** соціальна безпека, цифрові технології, цифрова соціальна політика, цифрова інклюзія, алгоритмічне управління, ЄІССС, «Дія», міжвідомча інтероперабельність, інклюзивна модульність.

**Summary.** The article consolidates international experience in integrating digital technologies into social security systems and presents a comparative analysis of digital social policy models implemented in the European Union, North America, Asia, and globally. It highlights the importance of ethical data governance, digital identity formation, multi-level authentication, automated risk assessment, and algorithmic management in the delivery of social support, especially under emergency conditions.

*Introduction.* Civilizational challenges – such as armed conflicts, mass migration, pandemics, and economic turbulence – create an urgent need for innovative approaches to social security. Digitization of the social sphere transcends mere ICT infrastructure development, establishing new standards of timeliness, transparency, and targeting in social benefit delivery.

*Purpose.* The purpose of this study is to synthesize international best practices for integrating digital technologies into social security systems and to identify the most effective models for adaptation in the face of contemporary challenges.

*Materials and methods.* The study draws on: 1) The legal and regulatory framework for digitalizing social services (the Unified Information System of the Social Sphere project, the Diia application, Draft Law No. 11377); 1) Scholarly works by domestic and foreign experts and analytical reports from international organizations (the World Bank, ITU, OECD, the U. S. Social Security Administration, and European initiatives such as ESSPASS).

The study employed the following scientific methods: comparative legal analysis, case studies, a structural – functional approach, and content analysis of strategic documents and academic publications.

*Results.* Digital transformation emerges as a powerful mechanism for reinforcing social security. Implementing «digital wallet» platforms, unified beneficiary portals, and proactive social mobility ecosystems markedly reduces application processing times and administrative overhead, thereby enhancing benefit timeliness and ensuring service continuity during crises. Unified digital registries improve targeting precision, minimize misallocated funds, and enhance resource allocation efficiency. The introduction of independent algorithm audits and multi-level authentication fosters transparent disbursement processes, curbs corruption risks, and bolsters public trust in social protection institutions.

*Discussion.* Future research should focus on developing quantitative indicators of digital inclusion, methodologies for independent auditing of algorithmic decision-making, assessing the impact of interagency interoperability, and refining cybersecurity frameworks for social support platforms.

**Key words:** social security; digital technologies; digital social policy; digital inclusion; algorithmic governance; UISSS; Diia; interagency interoperability; inclusive modularity.

**Постановка проблеми.** В умовах трансформаційних викликів глобального та національного рівнів, зумовлених соціально-економічною нестабільністю, демографічними змінами, пандеміями та війнами, зростає потреба в інноваційних підходах до забезпечення соціальної безпеки. Одним із ключових інструментів такої трансформації виступають цифрові технології, що дозволяють підвищити ефективність, прозорість і доступність соціальної політики. Проте інтеграція цифрових рішень у сферу соціального захисту супроводжується низкою викликів: нерівним доступом до цифрової інфраструктури, етичними дилемами, а також необхідністю узгодження національних практик із міжнародними стандартами.

Попри наявність значного міжнародного досвіду цифровізації соціального захисту, залишається недостатньо дослідженим питання комплексної інтеграції цифрових технологій у контексті зміцнення соціальної безпеки як системного елементу публічного управління. Водночас в Україні, як країні, що перебуває у стані війни та активної цифрової тран-

сформації, особливо актуальним є вивчення зарубіжних практик із метою адаптації ефективних моделей до національних умов.

Таким чином, постає проблема узагальнення міжнародного досвіду інтеграції цифрових технологій у сферу соціальної безпеки, визначення ключових інструментів, ризиків та умов їх ефективного впровадження в системах соціального захисту населення, що потребує комплексного наукового аналізу.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.**

Аналіз наукових джерел засвідчує зростаюче значення цифрових технологій як чинника трансформації систем соціальної безпеки у національному та глобальному контексті. О. Білецький (2024) [1] акцентує увагу на необхідності впровадження цифрових інструментів у соціальну роботу для підвищення її ефективності, водночас наголошуючи на викликах цифрової нерівності. У матеріалах Міністерства соціальної політики України [3] йдеться про функціонування Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІССС) як ключової платформи для інтеграції електронних сервісів. У контексті концеп-

туальних підходів варто відзначити роботу О. Зибаревої (2024) [5], яка простежує еволюцію поняття соціальної безпеки. С. Іванцов (2024) [6] окреслює стратегічні напрями цифрового розвитку в умовах євроінтеграції, що передбачають модернізацію державних цифрових сервісів. Ю. Музика і В. Залізняк (2025) [7], обґрунтовують важливість впровадження цифрових платформ у сфері надання соціальних послуг. Схожої позиції дотримуються І. та М. Нинюк (2024) [8], які розглядають цифрову трансформацію державного управління як відповідь на виклики ефективності, прозорості та доступності у соціальному секторі. У міжнародному контексті найбільш показовими є приклади Естонії [10], Канади [11], Європейського Союзу [12] та інших країн, де цифрові платформи стали основою для забезпечення соціальних прав громадян. Інноваційні державні ініціативи, як-от програма ComLink+ у Сінгапурі [15] та цифрові профілі країн, підготовлені ITU [19], доповнюють уявлення про нові підходи до інтеграції цифрових технологій у сферу соціальної безпеки.

**Метою дослідження** є узагальнення міжнародного досвіду інтеграції цифрових технологій у систему соціальної безпеки та виявлення ефективних Матеріалами дослідження є офіційні урядові стратегії та звіти, що аналізують цифрову трансформацію соціальної сфери: проєкт ESSPASS у Європейському Союзі, платформа X-Road в Естонії, «Digital Modernization Strategy» Адміністрації соціального забезпечення США, проєкт «Benefits Delivery Modernization» у Канаді, ініціатива ComLink+ у Сінгапурі та система центрів one-stop у Південній Кореї; аналітичні доповіді Світового банку щодо динаміки бідності в Україні; профіль ITU «Ukraine Digital Development»; вибірка фахових статей 2023–2025 років [1; 4; 6; 10–13; 16–19]; а також національні нормативно-правові акти України, зокрема законопроект № 11377 і постанови Кабінету Міністрів України, що регламентують функціонування ЄІССС та інтеграцію застосунку «Дія» до соціальних сервісів.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: *порівняльно-правовий аналіз* для виокремлення регуляторних підходів до цифрової соціальної політики; *кейс-стаді* п'яти провідних юрисдикцій із детальним описом їхніх моделей; *структурно-функціональний підхід* для ідентифікації ключових елементів екосистеми соціальної безпеки; та *контент-аналіз* стратегічних документів і наукових публікацій, що дозволив визначити основні категорії інтеграції «цифрові технології–соціальна безпека». Синтез результатів цих методів забезпечив достовірність висновків і дав змогу сформулювати практичні рекомендації щодо адаптації міжнародних рішень до українських умов.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Сучасний фазовий зсув світової економіки, зумовлений війнами, пандемією COVID-19 та цифрові-

зацією, показав, що інститути соціальної безпеки не можуть розглядатися окремо від технологічних платформ, які забезпечують їхню оперативність і прозорість. О. Зибарева, досліджуючи еволюцію соціальної безпеки у національному та глобальному контексті, пропонує трактувати соціальну безпеку як багаторівневий (державний, суспільний, індивідуальний) стан стійкості, що гарантує мінімізацію соціальних ризиків і стабільний доступ до базових послуг [5]. Ми цілком погоджуємося з її акцентом на багаторівневості, але вважаємо доцільним розширити дефініцію, включивши компонент цифрової інклюзії як необхідну умову рівного доступу до соціальних благ.

Іншого акценту дотримується В. Поліщук, який розглядає соціальну безпеку переважно через призму детінізації ринку праці [9]. Погоджуючись із важливістю легальної зайнятості, уточнимо, що цифрові реєстри найманих працівників створюють нові інструменти моніторингу, тому без цифрового компонента традиційні механізми легалізації втрачають ефективність.

Варто зазначити, що поняття «цифрові технології» у соціальному секторі нині виходить за межі ІКТ-інфраструктури. С. Іванцов демонструє, що цифрова економіка стає метаплатформою, котра об'єднує єдиний простір даних, штучний інтелект і сервісно-орієнтовану архітектуру державних послуг, підкреслюючи стратегічну роль ЄС-досвіду для України [6]. Американська адміністрація соціального забезпечення у своїй Стратегії модернізації та діджиталізації підкреслює потребу «цілого агентства» у переході від локальних баз даних до інтегрованих хмарних сервісів для забезпечення безшовної взаємодії з бенефіціарами [17].

На перетині соціальної безпеки й цифрових технологій принагідно виділити феномен *цифрової соціальної політики*. О. Білецький доводить, що мобільні застосунки, чат-боти та VR-сервіси вже змінюють логіку соціальної роботи, водночас загострюючи питання кіберризиків і цифрової грамотності персоналу [1]. Аналогічно А. Жаворонок і І. Лопашук демонструють, що єдина інформаційна система соціальної сфери здатна заощаджувати до 11 млрд. грн щороку, проте вимагає чіткої моделі для мінімізації ризиків виключення вразливих груп [4]. Ми повністю підтримуємо економічну й інклюзивну доцільність централізованих цифрових платформ, проте вважаємо критично необхідним впровадження у їхню структуру відкритих модулів незалежної перевірки, аби гарантувати прозорість функціонування алгоритмів та убезпечити громадян від ризиків непрозорих цифрових рішень, сприяючи удосконаленню соціальної безпеки.

Отже, теоретичний аналіз свідчить, що сучасна соціальна безпека має концептуалізуватися як система, де рівень захищеності населення прямо залежать від ступеня цифрової зрілості соціальних



сервісів. Термін «цифрові технології» у даному контексті варто розуміти не лише як технічні рішення, а як комплекс нормативно-правових, етичних і організаційних принципів, що формують довіру до державних інститутів.

Принагідно підкреслити, що у 2024 році Світовий банк зафіксував зростання частки українців, що живуть за межею бідності з 2020 року на 1,8 млн. до 29% населення, підтверджуючи, що соціальна безпека без надійних цифрових інструментів фінансування пенсій і допомог у воєнних умовах є вразливою [16]. Так, за відсутності зовнішньої підтримки у формі електронно-керованих бюджетних трансферів бідність охопила б ще три мільйони осіб, що робить цифрове адміністрування критичним елементом соціальної стабільності.

Доказом стратегічної ролі технологій стало дослідження Ю. Музики та В. Залізняка, яке показує, що інтеграція мобільного застосунку «Дія» з проектом Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (далі — ЄІССС) скорочує час доступу ВПО до допомог у 3–4 рази та мінімізує корупційні ризики завдяки централізованій обробці даних [7]. Ми повністю погоджуємось із висновком авторів про екстериторіальність соціальних послуг і додаємо, що вона підвищує психологічне відчуття безпеки громадян.

І. Нинюк та М. Нинюк довели антикорупційний потенціал цифровізації публічних реєстрів, але попереджають про залежність ефективності від інфраструктурної готовності регіонів [4]. Погоджуємось із їхнім застереженням і додаємо, що вимушена релокація населення відкрила додатковий виклик — підтримання безперебійного електропостачання та зв'язку як передумови цифрової соціальної безпеки [8]. У сфері соціального страхування Т. Блажинська довела, що автоматизоване оцінювання виробничих ризиків та індивідуальний кабінет застрахованої особи знижують транзакційні витрати фондів і водночас дозволяють прогнозно розподіляти ресурси [2]. Ми підтримуємо дану тезу, адже прогнозна аналітика посилює фінансову стійкість системи соціальної безпеки.

Таким чином, взаємозв'язок соціальної безпеки й цифрової трансформації у публічному управлінні проявляється в трьох вимірах: швидкість і надійність виплат під час кризи, скорочення нерівностей через цифрову інклюзію й антикорупційні можливості прозорих реєстрів, а також стійкість страхових фондів завдяки прогнозним алгоритмам. Сукупно дані фактори доводять, що без системної цифровізації соціальна політика не зможе виконувати свою стабілізуючу функцію у суспільстві, особливо щодо найбільш уразливих груп.

Глобальна конкуренція за цифрову довіру підштовхнула уряди на різних континентах до переосмислення соціальної безпеки як комплексної цифрової екосистеми ідентифікації, обробки даних та виплат, що робить міжнародний досвід інтеграції цифрових тех-

нологій у сфері соціальної безпеки особливо цінним для України, яка перебуває в умовах війни.

У Європейському Союзі головним флагманом став проєкт European Social Security Pass (далі — ESSPASS), що пропонує «цифровий гаманець» з уніфікованими соціальними атрибутами (EHIC, PDA1) і реєстрацією в реальному часі. С. Гарбен доводить, що ESSPASS не лише скорочує адміністративні витрати, а й посилює агентність мобільних працівників [12]. Ми повністю погоджуємось, додаючи, що механізм «single source of truth» (єдине достовірне джерело інформації) суттєво підвищує прозорість для трудових інспекцій. Таким чином, ESSPASS становить не лише інструмент цифрової трансформації соціального захисту, але й ефективну модель забезпечення функціональної мобільності соціальних прав, що має особливу цінність для країн, які прагнуть інтегруватися в єдиний європейський соціальний простір та підвищити стійкість національних систем соціальної безпеки до транскордонних викликів.

Всередині ЄС прикладом є естонська система X-Road. Звіт про клієнтський досвід в уряді наголошує на ефективності, одноразового надання інформації громадянином («once-only») та запровадженні проактивних послуг, орієнтованих на послуги за життєвими ситуаціями. Зокрема, йдеться про приклади, коли державна система автоматично призначає батьківські виплати після реєстрації народження дитини [10]. Ми частково поділяємо цю позицію, водночас підкреслюємо, що у контексті соціальної безпеки виникає необхідність не лише цифрової інтеграції даних, а й формування нової культури відповідальності між суб'єктами соціальної політики, що забезпечить адресність і безперервність допомоги вразливим категоріям населення.

У Північній Америці Сполучені Штати впроваджують стратегію «Digital Modernization Strategy», у межах якої Адміністрація соціального забезпечення переходить до використання гібридних хмарних рішень і циклів розробки DevOps з метою розширення доступу до даних та інструментів штучного інтелекту, а також для скорочення часу обробки заяв на призначення пенсій і допомоги з інвалідності [17]. Ми підтримуємо соціально орієнтовану модель управління цифровими послугами, однак наголошуємо на потенційних ризиках для системи соціальної безпеки, які можуть виникнути внаслідок технічної заборгованості, якщо процеси цифрової трансформації не будуть своєчасно узгоджені з оновленням відповідної нормативно-правової бази.

Канада натомість інтегрує регіональні цифрові програми соціального захисту в «My Service Canada Account» і переводить застарілу систему на нову Benefits Delivery Modernization-платформу [11]. Ми підтримуємо пріоритет сервісної уніфікації й підкреслюємо, що в умовах забезпечення соціальної безпеки особливе значення має обов'язкове впрова-

дження багаторівневої автентифікації, яка істотно знижує ризики шахрайства з пенсійними та студентськими виплатами, захищаючи права найбільш вразливих верств населення.

Варто зазначити, що у країнах Азійсько-Тихоокеанського регіону високі показники ефективності в забезпеченні соціальної підтримки демонструє Сингапур. У 2023 році програма ComLink+ об'єднала дані про малозабезпечені родини з алгоритмічною системою «progress packages», яка автоматично нараховує грошові доплати та поповнення індивідуальних соціальних рахунків (CPF) за досягнення визначених результатів у сфері працевлаштування [15]. Ми цілком підтримуємо їх підхід, як інструмент соціальної мотивації, однак наголошуємо на критичній важливості прозорого аудиту процедур і рішень для запобігання дискримінації при визначенні отримувачів допомоги, що є ключовим фактором справедливості та довіри у системі соціальної безпеки.

У Південній Кореї, за оцінкою OECD, держава інтегрує реєстр зайнятості та алгоритми рекомендованих послуг у єдині центри обслуговування, що сприяє розширенню доступу населення до активних програм ринку праці [18]. Ми частково погоджуємося з таким підходом, однак наголошуємо, що без національної стратегії розвитку цифрової обізнаності населення таке рішення може поглибити територіальні й соціальні нерівності, а отже — створити нові ризики для соціальної безпеки у вразливих регіонах.

Досвід Індії, навпаки, демонструє критичний урок для сфери соціальної безпеки: автоматизована система Samagra Vedika спричинила масові відмови у призначенні соціальних виплат через помилки під час інтеграції даних, що, за оцінкою Amnesty

International, становить порушення основоположного права людини на соціальне забезпечення [13]. Ми повністю підтримуємо висновок про необхідність створення незалежного інституту омбудсмена, уповноваженого розглядати спори, що виникають унаслідок функціонування алгоритмічних рішень у сфері соціальної безпеки.

У процесі вивчення міжнародного досвіду цифрової трансформації у сфері соціальної безпеки населення виокремлено три базові моделі цифрової соціальної політики, які застосовуються в різних регіонах світу (табл. 1). Вони відрізняються за архітектурою, механізмами взаємодії з користувачами та рівнем інтеграції цифрових сервісів у публічне управління.

Отже, аналіз засвідчує, що незалежно від моделі, ефективна цифрова соціальна політика потребує поєднання технологічної зрілості, інституційної взаємодії та інклюзивного підходу до користувачів. Для України критично важливим є врахування ризиків цифрового виключення, необхідність прозорості алгоритмів та розбудови е-ідентичності як базового компонента соціальної безпеки у воєнний і повоєнний періоди.

Оцінюючи перспективи впровадження зарубіжних моделей цифрової соціальної політики в Україні, насамперед слід зважати на реальний рівень цифрової спроможності держави як передумову забезпечення соціальної безпеки. Попри втрати, країна посідає 5-те місце у глобальному UN Online Services Index, а екосистема «Дія» налічує понад 22 млн. користувачів і 140 сервісів, забезпечуючи цифрову ідентифікацію та виплати ВПО протягом 15–20 хвилин замість кількох днів [14]. У соціальній сфері вже діє ЄІССС, до якої підключено більш як 15 тисяч фахівців і яка обробляє 17 видів допомог [3].

Таблиця 1

**Порівняльний аналіз зарубіжного досвіду цифрових моделей у контексті зміцнення соціальної безпеки**

| Модель                                              | Країни                                               | Основні характеристики                                                                                            | Ключові фактори                                                                          | Ризики / обмеження                                                                                      |
|-----------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| «Цифровий гаманець» для мобільних громадян          | ЄС (ESSPASS), Естонія (X-Road)                       | – єдина точка доступу до соціальних прав;<br>– автоматизація «життєвих подій»;<br>– обмін міждержавними реєстрами | – інтероперабельність між державами;<br>– принцип once-only;<br>– цифрова ідентичність   | – потребує високої координації відомств;<br>– складна реалізація в умовах обмеженого суверенітету даних |
| Єдиний кабінет бенефіціара з модульною архітектурою | США (SSA), Канада (My Service Canada Account)        | – уніфіковані облікові записи;<br>– багаторівнева автентифікація;<br>– хмарні сервіси                             | – DevOps-підхід;<br>– відкритість до інтеграції;<br>– сервісна логіка                    | – ризик технічної заборгованості;<br>– залежність від провінційної/штатної політики                     |
| Проактивні екосистеми соціальної мобільності        | Сингапур (ComLink+), Південна Корея (one-stop shops) | – алгоритми персоналізованої підтримки;<br>– автоматичне нарахування пільг;<br>– динамічне стимулювання           | – прив'язка до досягнень;<br>– дані в реальному часі;<br>– комплексне управління кейсами | – потребує цифрової грамотності;<br>– ризик дискримінації за алгоритмом                                 |

Джерело: складено автором на основі джерел [10; 11; 13; 15; 17; 18]

Відтак, стратегія цифровізації соціальної політики має враховувати не лише технологічні можливості, а й соціальні ризики, спричинені нерівномірністю доступу, що безпосередньо впливають на реалізацію базових прав громадян на соціальну безпеку.

Одним із ключових викликів для зміцнення соціальної безпеки в умовах цифрової трансформації є забезпечення цифрової інклюзії. Міжнародний союз електрозв'язку (ITU) наголошує на наявності глибоких регіональних диспропорцій у доступності цифрових послуг, вартості інтернет-трафіку та рівні цифрової обізнаності населення [19]. У даному контексті запозичення канадської моделі багаторівневої ідентифікації чи південнокорейських центрів комплексного обслуговування не може бути ефективним без урахування соціальної складової. Зміцнення соціальної безпеки потребує обов'язкового запровадження механізмів субсидування цифрових пристроїв для малозабезпечених домогосподарств. Такий підхід дозволить забезпечити рівний доступ до послуг, мінімізувати цифрову нерівність та підвищити ефективність соціального захисту.

Другим важливим викликом у сфері соціальної безпеки є етичне управління даними, зокрема в умовах цифровізації процесів надання соціальної допомоги. Законопроект № 11377, що передбачає впровадження Єдиної інформаційної системи соціальної сфери відповідно до європейських стандартів, уже містить положення щодо обов'язкового аудиту алгоритмів та забезпечення прозорості у процесах розподілу соціальних виплат [3]. Законопроект формує нормативне підґрунтя для поступового запровадження єдиного достовірного джерела інформації (принципу єдності даних), який є однією з передумов підвищення ефективності й справедливості соціального захисту. Водночас для гарантування прав громадян на соціальну справедливість та захист від дискримінаційних рішень цифрових систем необхідне створення незалежного механізму контролю, зокрема інституції омбудсмена з розгляду алгоритмічних спорів — подібно до моделі Samagra Vedika, що функціонує в Індії. Такий підхід дозволить зміцнити довіру до цифрових систем управління соціальною безпекою та гарантувати їх відповідність принципам відкритості, підзвітності й людиноцентричності.

Сукупний аналіз показує:

- *технологічне підґрунтя*: «Дія», ЄІССС та високий рівень мобільного покриття дозволяє швидко прототипувати «цифровий гаманець» соціальних прав;
- *інституційні передумови*: законопроект № 11377 відкриває шлях до міжвідомчої інтегрованості;

– *критичні ризики*: відновлення інфраструктури, цифрове відчуження у вразливих груп і гарантії етичності алгоритмів потребують інтеграції інвестиційних, освітніх та регуляторних рішень.

Таким чином, найбільш реалістичною моделлю адаптації міжнародного досвіду до українських реалій є підхід «інклюзивної модульності», який передбачає поетапне підключення найбільш вразливих або ризикованих територій до хмарної соціальної платформи, супроводжуване цільовими програмами цифрової грамотності населення, а також запровадженням механізмів незалежного аудиту алгоритмів, що забезпечують соціальні рішення. Даний підхід сприятиме зниженню ризиків цифрового виключення, підвищенню довіри до державних цифрових сервісів і формуванню стійкої системи соціальної безпеки, яка здатна адаптуватися до викликів як сьогодення, так і майбутнього.

**Висновки та пропозиції.** Отже, цифровізація соціальної сфери виступає не лише технічним оновленням, а стратегічною складовою посилення соціальної безпеки: ухвалення законопроекту № 11377 і впровадження *незалежного аудиту алгоритмів* гарантує прозорість і справедливість розподілу соціальних виплат; поетапне впровадження *моделі інклюзивної модульності* із субсидуванням пристроїв та доступу до інтернету для малозабезпечених домогосподарств безпосередньо підвищує рівень соціальної захищеності найуразливіших груп; інтеграція «Дія» й ЄІССС із багаторівневою автентифікацією та стандартизованими API скорочує час на отримання соціальної допомоги та мінімізує корупційні ризики, що зміцнює оперативний і адресний характер соціальних виплат; організація централізованого фінансування резервних каналів зв'язку і кіберзахисту забезпечує стійкість системи соціальної безпеки в критичних умовах, а створення *омбудсменської служби швидкого реагування на алгоритмічні спори* гарантує громадянам ефективний механізм захисту їхніх соціальних прав протягом тридцяти днів. Таким чином, поєднання законодавчих інструментів, технологічної інфраструктури та програм цифрової інклюзії формує *стабільну, адаптивну та етично обґрунтовану* архітектуру соціальної безпеки, здатну відповідати на сучасні воєнні й поствоєнні виклики.

У наступних дослідженнях слід зосередити увагу на розробці *кількісних показників цифрової інклюзії*, упровадженні *методик незалежного аудиту алгоритмічних рішень*, аналізі впливу *міжвідомчої інтегрованості* та вдосконаленні моделей кіберзахисту платформ соціальної підтримки.



### Література

1. Білецький О. П. Інтеграція цифрових технологій у соціальну роботу: виклики та перспективи. *Публічне управління та соціальна робота*. 2024. № 1. С. 38–42. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-1319/2024-1-6>
2. Блажинська Т. Цифрові технології автоматизованих рішень соціального страхування від нещасних випадків на виробництві. *Економіка та суспільство*. 2025. 74. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-1>
3. Єдина інформаційна система соціальної сфери (ЄІССС). Вебпортал електронних сервісів Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/eservisy/yeisss> (дата звернення: 01.08.2025).
4. Жаворонок А., Лопашук І. Цифровізація соціальної сфери в контексті забезпечення економічної безпеки держави. *Економічний простір*. 2024. 189. С. 253–258. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-45>
5. Зибарева О. В. Еволюція концепції соціальної безпеки: від національного до глобального контексту. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. (16). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-16-03-04>
6. Іванцов С. В. Стратегічні засади та напрями розвитку цифрової економіки в Україні в умовах європейської інтеграції. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. № 12 (282). С. 138146. DOI: [10.32752/1993-6788-2024-1-282-138-146](https://doi.org/10.32752/1993-6788-2024-1-282-138-146)
7. Музика Ю. Д., Залізничук В. П. Цифрова трансформація системи державного управління у сфері соціальних послуг. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2025. № 4. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.4.6>
8. Нинюк І., Нинюк М. Цифрова трансформація державного управління в Україні: виклики та перспективи. *Успіхи і досягнення у науці. Серія: Управління та адміністрування*. 2024. № 4(4). С. 509–521. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4\(4\)-509-521](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4(4)-509-521)
9. Поліщук В. Д. Детінізація зайнятості як чинник забезпечення соціальної безпеки: кваліфікаційна наукова праця на здобуття ступеня доктора філософії. *Львівський національний університет імені Івана Франка*. 2023. URL: [https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/diss\\_Polishchuk.pdf](https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/diss_Polishchuk.pdf) (дата звернення: 01.08.2025).
10. Case Study: Estonia's Digital Transformation Journey (2025). International Foundation for Customer Experience in Government. URL: <https://journal.govcx.org/case-study-estonias-digital-transformation-journey/> (дата звернення: 01.08.2025).
11. Employment and Social Development Canada. (2024). 2024 to 2025 Departmental Plan. Government of Canada. URL: <https://www.canada.ca/en/employment-social-development/corporate/reports/departmental-plan/2024-2025.html> (дата звернення: 01.08.2025).
12. Garben S. The European Social Security Pass (ESSPASS): A Digital Enforcement Tool for Labour Rights? Policy Department for Economic, Scientific and Quality of Life Policies, Directorate-General for Internal Policies, European Parliament. At a Glance (PE 754.206 — February 2024). 2024. DOI: <https://doi.org/10.2861/536562>
13. India/Global: New technologies in automated social protection systems can threaten human rights. Amnesty International. URL: <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/04/india-global-new-technologies-in-automated-social-protection-systems-can-threaten-human-rights> (дата звернення: 01.08.2025).
14. Mamedieva G. Ukraine's Digital Transformation: Innovation for Resilience. Center for International Development, Harvard Kennedy School. 2025. URL: <https://www.hks.harvard.edu/centers/cid/voices/ukraines-digital-transformation-innovation-resilience> (дата звернення: 01.08.2025).
15. New progress packages to better support ComLink+ families that do their part to progress in life. Ministry of Social and Family Development. URL: [https://www.msf.gov.sg/docs/defaultsource/breakthesilence/20novupdatedmediareleaseoncomlinkannouncements\\_final.pdf](https://www.msf.gov.sg/docs/defaultsource/breakthesilence/20novupdatedmediareleaseoncomlinkannouncements_final.pdf) (дата звернення: 01.08.2025).
16. Shalal, A. (2024). World Bank says 1.8 mln additional Ukrainians in poverty as Russia's war drags on. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/world-bank-says-18-mln-additional-ukrainians-poverty-russias-war-drags-2024-05-30/> (дата звернення: 01.08.2025).
17. Social Security Administration. (2024). Digital Modernization Strategy — Narrative 2024. Publ. Office of the Inspector General, U.S. Social Security Administration. URL: <https://www.ssa.gov/open/materials/DMS-narrative-2024.pdf> (дата звернення: 01.08.2025).
18. Strengthening Active Labour Market Policies in Korea: Connecting People with Jobs. OECD Publishing, Paris. DOI: <https://doi.org/10.1787/44cb97d7en>
19. Ukraine Digital Development Country Profile, Version 3.0. ITU Office for Europe. URL: [https://www.itu.int/en/ITU-D/Regional-Presence/Europe/Documents/Publications/2025/Final\\_Ukraine%20Digital%20Development%20Country%20Profile%20version%203.0.pdf](https://www.itu.int/en/ITU-D/Regional-Presence/Europe/Documents/Publications/2025/Final_Ukraine%20Digital%20Development%20Country%20Profile%20version%203.0.pdf) (дата звернення: 01.08.2025).

### References

1. Biletskyi, O. P. (2024). Intehratsiia tsyfrovykh tekhnolohii u sotsialnu robotu: vyklyky ta perspektyvy [Integration of digital technologies into social work: challenges and prospects]. *Publichne upravlinnia ta sotsialna robota* [Public Administration and Social Work], № 1, 38–42. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-1319/2024-1-6> [in Ukrainian].
2. Blazhynska, T. (2025). Tsyfrovi tekhnolohii avtomatyzovanykh rishen sotsialnoho strakhuvannia vid neshchasnykh vpadkiv na vyrobnytstvi [Digital technologies of automated decisions in social insurance against occupational accidents]. *Ekonomika ta suspilstvo* [Economy and Society], (74). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-1> [in Ukrainian].

3. Yedyna informatsiina systema sotsialnoi sfery (YISSS) [Unified Information System of the Social Sphere]. Vebportal elektronnykh servisiv Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy [Web portal of electronic services of the Ministry of Social Policy of Ukraine]. URL: <https://www.msp.gov.ua/e-servisy/yeiss> [in Ukrainian].
4. Zhavoronok, A., & Lopashchuk, I. (2024). Tsyfrovizatsiia sotsialnoi sfery v konteksti zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy [Digitalization of the social sphere in the context of ensuring the economic security of the state]. *Ekonomichniy prostir* [Economic Space], (189), 253–258. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-45> [in Ukrainian].
5. Zybarena, O. V. (2024). Evoliutsiia kontseptsii sotsialnoi bezpeky: vid natsionalnogo do hlobalnogo kontekstu [Evolution of the concept of social security: from national to global context]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriya: Ekonomika ta upravlinnia* [Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management], (16). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-16-03-04> [in Ukrainian].
6. Ivantsov, S. V. (2024). Stratehichni zasady ta napriamy rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Ukraini v umovakh yevropeiskoi intehtatsii [Strategic principles and directions of digital economy development in Ukraine under European integration]. *Aktualni problemy ekonomiky* [Topical Issues of Economics], № 12 (282), 138–146 [in Ukrainian]. DOI: [10.32752/1993-6788-2024-1-282-138-146](https://doi.org/10.32752/1993-6788-2024-1-282-138-146).
7. Muzyka, Yu. D., & Zalizniuk, V. P. (2025). Tsyfrova transformatsiia systemy derzhavnogo upravlinnia u sferi sotsialnykh posluh [Digital transformation of the public administration system in the field of social services]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok* [Public Administration: Improvement and Development], № 4. DOI: [http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.4.6](https://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.4.6) [in Ukrainian].
8. Nyniuk, I., & Nyniuk, M. (2024). Tsyfrova transformatsiia derzhavnogo upravlinnia v Ukraini: vyklyky ta perspektyvy [Digital transformation of public administration in Ukraine: challenges and prospects]. *Uspikhy i dosiahnennia u nantsi. Seriya: Upravlinnia ta administruvannia* [Successes and Achievements in Science. Series: Management and Administration], № 4(4), 509–521. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4\(4\)-509-521](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4(4)-509-521) [in Ukrainian].
9. Polishchuk, V. D. (2023). Detinizatsiia zainiatosti yak chynnyk zabezpechennia sotsialnoi bezpeky: kvalifikatsiina naukova pratsia na zdobuttia stupenia doktora filosofii [De-shadowing of employment as a factor in ensuring social security: PhD thesis]. *Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka* [Ivan Franko National University of Lviv]. URL: [https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/diss\\_Polishchuk.pdf](https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/diss_Polishchuk.pdf) [in Ukrainian].
10. Case Study: Estonia's Digital Transformation Journey (2025). International Foundation for Customer Experience in Government. URL: <https://journal.govcx.org/case-study-estonias-digital-transformation-journey/>
11. Employment and Social Development Canada. (2024). 2024 to 2025 Departmental Plan. Government of Canada. URL: <https://www.canada.ca/en/employment-social-development/corporate/reports/departmental-plan/2024-2025.html>
12. Garben, S. (2024). The European Social Security Pass (ESSPASS): A Digital Enforcement Tool for Labour Rights? Policy Department for Economic, Scientific and Quality of Life Policies, Directorate-General for Internal Policies, European Parliament. At a Glance (PE 754.206 — February 2024). DOI: <https://doi.org/10.2861/536562>
13. India/Global: New technologies in automated social protection systems can threaten human rights. Amnesty International. URL: <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/04/india-global-new-technologies-in-automated-social-protection-systems-can-threaten-human-rights>
14. Mamedieva, G. (2025). Ukraine's Digital Transformation: Innovation for Resilience. Center for International Development, Harvard Kennedy School. URL: <https://www.hks.harvard.edu/centers/cid/voices/ukraines-digital-transformation-innovation-resilience>
15. New progress packages to better support ComLink+ families that do their part to progress in life. Ministry of Social and Family Development. URL: [https://www.msf.gov.sg/docs/defaultsource/breakthesilence/20novupdatedmediareleaseoncomlinkannouncements\\_final.pdf](https://www.msf.gov.sg/docs/defaultsource/breakthesilence/20novupdatedmediareleaseoncomlinkannouncements_final.pdf)
16. Shalal, A. (2024). World Bank says 1.8 mln additional Ukrainians in poverty as Russia's war drags on. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/world-bank-says-18-mln-additional-ukrainians-poverty-russias-war-drags-2024-05-30/>
17. Social Security Administration. (2024). Digital Modernization Strategy — Narrative 2024. Publ. Office of the Inspector General, U.S. Social Security Administration. URL: <https://www.ssa.gov/open/materials/DMS-narrative-2024.pdf>
18. Strengthening Active Labour Market Policies in Korea: Connecting People with Jobs. OECD Publishing, Paris. DOI: <https://doi.org/10.1787/44cb97d7en>
19. Ukraine Digital Development Country Profile, Version 3.0. ITU Office for Europe. URL: [https://www.itu.int/en/ITU-D/Regional-Presence/Europe/Documents/Publications/2025/Final\\_Ukraine%20Digital%20Development%20Country%20Profile%20version%203.0.pdf](https://www.itu.int/en/ITU-D/Regional-Presence/Europe/Documents/Publications/2025/Final_Ukraine%20Digital%20Development%20Country%20Profile%20version%203.0.pdf)

Стаття надійшла до редакції 08.08.2025